

MESTRES DE MESTRES

150 anys de formació de mestres valencianes

M. DEL CARMEN AGULLÓ DÍAZ
BLANCA JUAN AGULLÓ

*Aquesta publicació no pot ser reproduïda, ni totalment ni parcialment, ni enregistrada en,
o transmesa per, un sistema de recuperació d'informació,
en cap forma ni per cap mitjà, sia fotomecànic, fotoquímic, electrònic,
per fotocòpia o per qualsevol altre, sense el permís previ de l'editorial.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.*

© Dels textos: M. del Carmen Agulló Díaz / Blanca Juan Agulló, 2020

© D'aquesta edició: Publicacions de la Universitat de València, 2020

Coordinació editorial: Maite Simón

Correcció: Iván García

Disseny i maquetació: Inmaculada Mesa

Il·lustració de la coberta:

Micaela Mingullón, regent de l'escola annexa a la Normal,
amb les seues alumnes (1917).

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu. Col·lecció José Huguet.

Disseny de la coberta: Celso Hernández de la Figuera

ISBN: 978-84-9134-538-1

Dipòsit legal: V-301-2020

Impressió: Guada Impressors, SL

ÍNDIX

PRÒLEG: UNA HISTÒRIA ÈPICA, <i>M. Vicenta Mestre</i>	11
INTRODUCCIÓ.....	13
SIGLES.....	17
1. ELS DIFÍCILS INICIS I LA CONSOLIDACIÓ DE LA NORMAL (1867-1900)	19
1.1 «La necesidad es evidente, la posibilidad manifiesta»: la Universitat impulsa la creació de la Normal	23
1.2 L'espai: la Casa de la Enseñanza del Arzobispo Mayoral	27
1.3 L'evolució del currículum i la seua adequació a les necessitats d'una formació femenina.....	29
1.4 Dels primers claustrs a un claustre femení.....	34
1.5 Les alumnes pioneres.....	40
1.6 El dia a dia de la Normal	47
1.7 L'escola annexa a la Normal.....	49
2. CONSERVADORISME IDEOLÒGIC I MODERNITAT PEDAGÒGICA ALS INICIS DEL SEGLE XX (1901-1931)	53
2.1 Catòlics i republicans: el debat polític i social que repercutí en la Normal	58
2.2 «Local insano más propio para desván que para escuela»: el declivi de l'edifici	64
2.3 Cap a la unificació del currículum	66
2.4 Els claustrs de professores a la cerca de l'excel·lència professional.....	71
2.5 Les alumnes: la consolidació d'una carrera femenina.....	86
2.6 La Normal per dins: una època de modernitat pedagògica.....	91
2.7 Una normal amb incidència en la societat valenciana.....	96
3. LA REVOLUCIÓ EN L'ESCOLA NORMAL DEL MAGISTERI PRIMARI DE VALÈNCIA (1931-1936)	103
3.1 Nous contextos, nova legalitat, noves pràctiques educatives	105
3.2 D'un espai insuficient, incòmode i insalubre a un de digne, el col·legi dels Jesuïtes.....	107
3.3 Cap a la professionalització de les mestres: el Pla Professional	109
3.4 S'obriren els cadenats: aires de llibertat en el Claustre.....	114
3.5 El protagonisme de l'alumnat: matrícula, associacionisme i reivindicacions estudiantils.....	121
3.6 Una escola Normal que és jardí i taller.....	129
3.7 Una Normal amb implicació social.....	134

4. EDUCAR EN TEMPS DE GUERRA (1936-1939)	139
4.1 Madrid, València, Barcelona, capitals de la República	141
4.2 Comença la itinerància: dels Jesuïtes a l'Albereda.....	143
4.3 La formació antifeixista de l'alumnat de la Normal.....	146
4.4 La depuració republicana de professorat i alumnat	150
4.5 Un alumnat col·laborador en l'obra de cultura general.....	156
4.6 El professorat mobilitzat al servei de l'Escola	161
4.7 La intervenció de la Normal en una societat en guerra.....	165
5. ANYS EN BLAU I GRIS: EL PRIMER FRANQUISME (1939-1945)	171
5.1 «Nada quedó de abril»: la deslegitimació de les polítiques educatives republicanes.....	173
5.2 Un nou espai per a antigues pràctiques.....	176
5.3 «Hacia Dios y el Imperio por la Escuela»: una Normal falangista.....	178
5.4 «No tienen lugar en la Nueva España»: la depuració normalista.....	182
5.5 «Atentos al servicio de la Nueva España»: la depuració de l'alumnat	187
5.6 Memòria d'una Normal grisa.....	192
6. LA NORMAL TORNA A SER FEMENINA: TEMPS DE SILENCI I PENÚRIA (1945-1964)....	197
6.1 Temps de penúria, silenci i consolidació del nacionalcatolicisme.....	199
6.2 La riuada ens durà un edifici de nova planta	202
6.3 Les escoles de Magisteri, llars per a modelar educadores de la infantesa.....	203
6.4 Tornant als orígens: l'Escola del Magisteri de València Arzobispo Mayoral.....	208
6.5 «Estudiants, a estudiar».....	220
6.6 «Formando mujeres para Dios, para la patria y para el hogar».....	223
6.7 El dia a dia en la Normal: «Ser ordenadamente laboriosas»	230
6.8 Un llarg exili interior	235
7. DE MESTRES A PROFESSORES D'EGB: UNA DÈCADA GENS PRODIGIOSA (1964-1971).	237
7.1 ¿En España empieza a amanecer?	239
7.2 «Inauguració, oració, acomiadament i tancament» del nou edifici.....	242
7.3 De mestres a professores d'Educació General Bàsica	244
7.4 Modernitat i tradició en els claustres mixtos	248
7.5 Les últimes promocions d'alumnat no universitari.....	255
7.6 La tecnocràcia entra en l'Escola	261
8. TEMPS DE LLUITA I IL·LUSIONS EN LA TRANSICIÓ A LA DEMOCRÀCIA (1972-1993) ..	269
8.1 Un apassionant viatge cap a Ítaca	271
8.2 Llibertat, amnistia, estatut d'autonomia	275
8.3 Els edificis de Magisteri: la història interminable	280
8.4 Llums i ombres en la incorporació a la Universitat.....	283
8.5 El professorat: d'ajornar a renovar.....	288
8.6 Quan la utopia semblava possible.....	300
8.7 Una Escola valenciana i en valencià	305
8.8 Vint anys viscuts apassionadament	311
8.9 Femenines i feministes: alumnes i professores en temps de canvi	316

9. D'UN TEMPS QUE JA ÉS UN POC NOSTRE, D'UN PAÍS QUE JA ANEM FENT (1994-2017).....	321
9.1 L'educació és un arma carregada de futur.....	323
9.2 El perfil de mestres al segle XXI.....	325
9.3 Punt i seguit d'una història encara per escriure.....	329
9.4 El Campus d'Ontinyent: quan fórem Alícia.....	342
9.5 Mirant el futur en clau de dones.....	344
10. ORGULL I PREJUDICI.....	347
BIBLIOGRAFIA I FONTS DOCUMENTALS.....	357
1. Bibliografia.....	357
2. Fonts arxivístiques.....	363
3. Premsa i revistes.....	363
ÍNDEXS	
TAULES.....	367
GRÀFICS.....	368
IL·LUSTRACIONS.....	369
ÍNDEX ONOMÀSTIC.....	373
<i>Agraïments</i>	385